

Ghid privind comercializarea produselor agroalimentare ecologice

Din punct de vedere al legislației aplicabile în domeniu, când discutăm de agricultura ecologică nu avem în vedere doar procesul de producție (cultivare) ci avem în vedere un întreg lanț de activități economice începând cu activitatea de producție, procesare, depozitare, comercializare, import, export, de produse ecologice, inițierea unei afaceri legate de oricare dintre aceste activități supunându-se unor reguli specifice prevăzute de un cadru legislativ adoptat la nivel de UE, ce privește întreg sistemul de agricultură ecologică.

Produsele obținute în urma aplicării sistemului de agricultură ecologică le găsim în rețeaua comercială sub diferite denumiri precum produse biologice (“bio”), ecologice (“eco”), organice, aceștia fiind termeni protejați la nivelul UE, utilizarea acestora fiind permisă doar operatorilor economici care se supun unor reguli și proceduri reglementate la nivel european.

Ce înseamnă de fapt produsele “bio”, “eco”, organice?

În primul rând trebuie menționat faptul că termenii de “**bio**”, “**eco**” sau **organic**, au exact aceeași semnificație, produsele fiind obținute după aceleași reguli, termenii respectivi fiind folosiți în funcție de țara în care se desfășoară procesul de producție, termenul „biologic” fiind folosit spre exemplu în țări precum Franța sau Italia, termenul “organic” utilizându-se în special în spațiul anglo-saxon, termenul “ecologic”, fiind utilizat cu preponderență în spațiul german, țările baltice, acest termen fiind atribuit de UE și țării noastre pentru definirea agriculturii ecologice. În fapt, toate aceste produse cu denumire protejată, au aceleași principii de cultivare/procesare/fabricare/comercializare, prevăzute în Regulamentul European nr. 834/2007 și Regulamentul European nr. 889/2008, fiind certificate în acest sens de un organism de inspecție și certificare, în România organismele de inspecție și certificare pentru agricultura ecologică fiind aprobate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale., conform prevederilor cuprinse în Ordinul nr.895/2016.

Ce obligații au operatorii economici care activează în sistemul de agricultură ecologică?

1. Obligații ale operatorilor economici care produc (cultivă), procesează, importă, exportă, comercializează produse ecologice sau au subcontractat activitățile menționate anterior către o parte terță.

Toți operatorii economici care desfășoară activitate în sistemul de agricultură ecologică (cu excepția situației menționate la pct.2), înainte de a-și începe activitatea, se vor supune prevederilor art. 28 alin. (1) din Regulamentul (CE) 834/2007 și anume se vor înregistra în sistemul de agricultură ecologică la Direcțiile Agricole Județene (DAJ), conform prevederilor naționale în vigoare privind înregistrarea operatorilor în agricultura ecologică, cuprinse în O.U.G. nr.34/2000, cu modificările și completările ulterioare și Ordinul nr.1253/2013, cu modificările și completările ulterioare, urmând ca ulterior să își supună activitatea pe care o desfășoară sistemului de inspecție și certificare.

Obligația înregistrării în sistemul de agricultură ecologică o au toți operatorii economici care, în vederea comercializării, produc (cultivă), procesează, importă din țări terțe, exportă, depozitează (cu excepția stocului creat la punctul de comercializare cu amănuntul) sau comercializează produse ecologice sau au subcontractat activitățile menționate anterior către o parte terță.

În prealabil parcurgerii procedurii de înregistrare la DAJ, operatorul economic are obligația încheierii unui contract cu un organism de control (persoană juridică din sectorul public sau privat care desfășoară activități de inspecție și certificare în domeniul producției ecologice) aprobat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, (o listă a acestor organisme poate fi consultată urmând link-ul <http://www.madr.ro/agricultura-ecologica/organisme-de-control-aprobate.html>). În baza contractului încheiat cu organismul respectiv, operatorul economic din sistemul de agricultură ecologică se va supune unei proceduri de inspecție și control iar în măsura în care acesta respectă toate normele prevăzute

de R (CE) nr. 834/2007 și R (CE) nr. 889/2008, organismul respectiv va elibera operatorului economic, documentele justificative menționate de art. 29 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 834/2007, care pot fi denumite și certificat de conformitate/master certificat/certificat de confirmare a conversiei, precum și alte documente justificative care însoțesc orice tranzacție comercială efectuată de operator în afara teritoriului României, caz în care se eliberează un certificat de tranzacție.

1.2 Procesul de înregistrare la DAJ

În vederea înregistrării, conform prevederilor cuprinse în Ordinul nr.1253/2013, operatorii economici depun la DAJ, fie fizic fie în format electronic și sub semnătură electronică, una dintre fișele de înregistrare, prevăzute ca model în Anexele 1-7 din Ordinul nr.1253/2013, în funcție de calitatea pe care aceștia o au și anume:

- producători în agricultura ecologică
- unitate de producție de acvacultură
- procesatori în agricultura ecologică
- operatori din agricultura ecologică - floră spontană
- importatori de produse ecologice
- exportatori de produse ecologice
- comercianți de produse ecologice

Operatorii care au mai multe puncte de lucru pe raza mai multor județe depun fișa de înregistrare doar la DAJ pe raza județului în care au sediul social. În fișa de înregistrare se menționează, în mod obligatoriu, toate punctele de lucru ale operatorului, din toate aceste județe.

Operatorii care comercializează exclusiv produse obținute în propria exploatare depun la DAJ doar Fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică. În situația în care operatorii respectivi intenționează să comercializeze și alte produse, provenite de la terți, depun la DAJ, pe lângă Fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică, și Fișa de înregistrare a comercianților de produse ecologice.

Atenție! comercianții de produse ecologice au obligația înregistrării în sistemul agriculturii ecologice în cazul în care:

- desfășoară comerț cu amănuntul, de produse certificate în țări UE sau non-UE, importate direct sau preluate de la alte firme din România, care nu dețin certificat de conformitate pentru acestea, emis de organismele de inspecție și certificare aprobate pentru a-și desfășura activitatea pe teritoriul României;
- desfășoară pe lângă vânzarea cu amănuntul și comercializarea cu ridicata de produse ecologice către alți comercianți, care la rândul lor revând aceste produse consumatorului final.
- desfășoară comerț cu ridicata a produselor ecologice
- desfășoară comerț cu produse ecologice neambalate

Fișele de înregistrare se depun însoțite de următoarele documente:

- contractul încheiat între operator și organismul de inspecție și certificare menționat în fișa de înregistrare;

- declarația pe propria răspundere pentru deținerea documentelor necesare înscrierii în agricultura ecologică, care se completează conform modelului prevăzut în anexa nr. 9 din Ordinul 1253/2013.

Documentele menționate mai sus pot fi depuse și ulterior înregistrării fișelor de înregistrare, dar nu mai târziu de termenul-limită de înregistrare, prevăzut în funcție de caz, în Ordinul 1253/2013.

Fișele de înregistrare ale operatorilor se avizează și se aprobă de către DAJ și Direcția pentru Agricultură a Municipiului București ulterior acestea fiind înapoiate, în original, operatorilor în cauză, iar o copie se păstrează la DAJ.

Furnizorii de semințe și/sau cartofi de sămânță obținute prin metoda de producție ecologică se înregistrează la DAJ, prin completarea formularului cuprins în anexa cuprinsă în Ordinul nr.900/2013.

2. Obligații ale magazinelor, supermarketurilor, hipermarketurilor, etc, care comercializează produse ecologice ambalate și etichetate

Conform prevederilor Ordinului nr.1253/2013 și a Ordinului nr. 895/2016, orice magazin alimentar, supermarket, hipermarket, etc, care comercializează direct consumatorului sau utilizatorului final produse ecologice ambalate și etichetate, se exonerează de la înregistrarea în sistemul de agricultură ecologică, cu condiția de a-și declara, în format electronic, activitatea la DAJ, prin completarea formularului “Declarația pe propria răspundere pentru exonerarea unor comercianți de la înregistrarea în sistemul de agricultură ecologică”, formular prevăzut în Anexa 11 din Ordinul nr.1253/2013.

Atenție! obligația înregistrării în sistemul de agricultură ecologică a operatorilor economici care dețin aceste spații comerciale, există în cazul în care aceștia desfășoară pe lângă activitatea de comerț cu amănuntul și alte activități precum producția, procesarea, depozitarea (altfel decât prin menținerea unei legături cu punctul de vânzare), importul produselor ecologice ori au subcontractat activitățile menționate anterior către o parte terță.

Pe lângă obligația depunerii Declarației mai sus menționate, comerciantul cu amănuntul de produse ecologice ambalate este obligat să respecte și următoarele:

- să delimiteze un spațiu între produsele ecologice și cele convenționale în cazul operatorilor care comercializează produse în magazine.
- să solicite furnizorilor de produse ecologice și să dețină certificate de conformitate pentru toate produsele ecologice comercializate (certificate emise în baza art. 29 alin. (1) din Regulamentului (CE) nr. 834/2007, după modelul prevăzut în anexa XII la Regulamentul (CE) nr. 889/2008.

- să notifice DAJ pe teritoriul căruia își desfășoară activitatea, în situația în care intervin modificări în ceea ce privește activitățile pe care le desfășoară și care presupun înregistrarea în sistemul de agricultură ecologică.

3. Etichetarea produselor agroalimentare ecologice

Operatorul economic, în urma primirii certificatului de produs ecologic de la organismul de inspecție și control, dobândește dreptul de a-și eticheta produsele cu mențiunea ecologic (eco), biologic(bio) sau organic.

3.1. Sigle folosite în etichetarea produselor agroalimentare ecologice

Principalul rol al acestora este de a veni în sprijinul cumpărătorului, acesta având astfel posibilitatea de a identifica mai ușor produsele care au fost cultivate/procesate cu respectarea principiilor aplicabile în agricultura ecologică.

Sigla ecologică a UE

- se utilizează numai dacă produsul respectiv este produs în conformitate cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 834/2007 și Regulamentul (CE) nr. 889/2008, fiind certificat de un organism de inspecție și certificare.

- are caracter obligatoriu pentru toate produsele agroalimentare ecologice preambalate produse pe teritoriul Comunității Europene. Pentru produsele importate din țări terțe, caracterul este voluntar.

Sigla națională "ae"

- folosirea ei nu are un caracter obligatoriu, însă este recomandată pentru produsele ecologice produse pe teritoriul României, fiind reglementată de prevederile cuprinse în Ordinul nr. 317/2006, pentru utilizarea acesteia fiind necesară aprobarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Marca de certificare a organismului de inspecție și certificare

- folosirea acesteia nu are un caracter obligatoriu și poate fi folosită doar cu aprobarea titularului și în urma achitării de regulă a unei taxe.

3.2. Specificații obligatorii menționate prin etichetare

Alături de sigla ecologică a UE, (fiind opțională pentru produsele importate din țări terțe) se face referire la agricultura ecologică prin menționarea termenului ”produs ecologic (eco)” pentru produsele agroalimentare produse în țară sau pentru cele importate ”produs organic”/ ”produs biologic (bio)”, se menționează deasemenea codul organismului de inspecție și certificare, originea materiei prime în cazul produselor procesate cu indicarea locului în care au fost produse materiile prime ecologice/ neecologice (UE, non-UE, UE/non-UE) conținute în produsul respectiv, precum și celelalte mențiuni obligatorii specifice oricărui produs convențional așa cum acestea sunt reglementate prin Regulamentul CE nr.1169/2011.

4. Acte normative incidente comerțului cu produse ecologice

Un operator economic care dorește să inițieze o afacere legată de oricare etapă din lanțul activităților economice ce formează sistemul de agricultură ecologică trebuie să aibă în vedere în special următoarele reglementări specifice domeniului în cauză și anume:

- OUG nr.134/2000, privind produsele agroalimentare ecologice, cu modificările și completările ulterioare
- HG 131/2013, pentru stabilirea măsurilor și sancțiunilor necesare în vederea respectării prevederilor Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2.092/91
- Ordinul nr.56/2010, pentru aprobarea regulilor naționale privind autorizarea importurilor de produse agroalimentare ecologice din țări terțe
- Ordinul nr.110/2002, pentru aprobarea Regulilor specifice privind etichetarea produselor agroalimentare ecologice
- Ordinul nr.900/2013, privind funcționarea bazei de date pentru semințe sau material vegetativ săditor în sectorul agricultură ecologică, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul nr.1253/2013, pentru aprobarea regulilor privind înregistrarea operatorilor în agricultura ecologică, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul nr.965/2016, pentru aprobarea regulilor privind organizarea sistemului de inspecție și certificare, de aprobare a organismelor de inspecție și certificare/organismelor de control și de supraveghere a activității organismelor de control, în agricultura ecologică, cu modificările și completările ulterioare
- Regulamentul (CE) nr. 834/2007, privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice
- Regulamentul (CE) nr. 889/2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007
- Regulamentul (CE) nr.1235/2008, de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 în ceea ce privește regimul de import al produselor ecologice din țări terțe
- Regulamentul (CE) nr.882/2004, privind controalele oficiale pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor

- Regulamentul (CE) nr.178/2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației în domeniul alimentar, de înființare a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentelor și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței alimentelor.

5. Informații utile cumpărătorilor de produse agroalimentare ecologice

În momentul când un cumpărător dorește să cumpere în cadrul unui magazin, un produs obținut în cadrul sistemului de agricultură ecologică, acesta va verifica dacă eticheta produsului respectiv face referire la agricultura ecologică fiind menționați în acest sens termenii ”produs ecologic (eco)”/” produs organic”/ “produs biologic (bio)”, eticheta conține logo-ul comunitar pentru agricultura ecologică și/sau sigla națională specifică produselor ecologice , sigle care îi oferă garanția cumpărătorului că cel puțin 95% din ingredientele produsului au fost obținute în conformitate cu metoda de producție ecologică, produsul nu conține organisme modificate genetic, nu au fost folosiți fertilizanți și pesticide de sinteză, aditivi alimentari, hormoni, antibiotice, nu au fost tratate cu radiații ionizante, etc, produsul respectând regulile de producție ecologică. Produsele agroalimentare etichetate de producători ca naturale sau alte asemenea denumiri, respectă întradevăr procedurile legale aplicabile în vederea producerii/ procesării produselor convenționale (obișnuite) dar nu oferă cumpărătorului nicio garanție în ceea ce privește respectarea principiilor agriculturii ecologice.